

Este de trei ori in septemana: Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a, candu o cãla intrãga, candu numai diumetate, adeca dupa momentulu impregiurãrilor.

Pretulu de prenumerãtiune:

pentru Austria:	
pe anu intregu	8 fl. v. s.
„ diumetate de anu	4 „ „
„ patrarã	2 „ „
pentru Roman'a si strainetate:	
pe anu intregu	16 fl. v. s.
„ diumetate de anu	8 „ „
„ patrarã „ „	4 „ „

ALBINA.

Prenumerãtiunile se facu la toti dd. corespundinti a-i nostri, si d'adrepulu la Redactiune. **Josefstadt, Langeasse Nr. 43**, unde suntu a se adresã si corespundintiele, ce privesc Redactiunea, administratiunea sãu speditur'a cate vor fi nefrancoate, nu se vor primi, era, cele anonime nu se vor publica.

Pentru ãnunciã si alte comunicãtiuni de interesu privatu — se raspunde cate 7 or. de linie repetitile se facu cu pretu scãditu. Pretulu timbrulu cate 30cr. pent una data, se antcipã.

Viena 30 aprile/12 maiu 1868.

Avemu acũ o lege in caus'a besericea romane orientale, metropoli'a ni-e inarticulata, congresulu natiunale s'a recunoscutu. Acestu progresu formalu, nu este inse totodata si unu progresu esentialu, cãci in esintia nu potemu avã pre mare bucuria cã dõra am fi castigatu drepturi nõue si multe. Ce se atinge de acãsta esintia a legii, dens'a e criticata in articolulu nostru ce urmãza mai la vale sub (a). Aci vom face numai cateva observatiuni cu privire la procedur'a deputatiloru natiunali.

Recunõscemu, vor trebui se recunõsca si strainii nepreocupati, cumca deputatii romani s'au portatu cu tactu bunu si multa seriositate. Densii adeca din capulu loculu avura in vedere interesulu comunu ce ne impreuna cu serbiu in cestiunea de natiunalitate contra egemoniei magiare, si fiindu cã veri-ce interesu comunu nasce naturalminte o solidaritate, — asiã-dara ca nu cumva prin caus'a confesiunala se se slabãscã solidaritatea nõstra cu serbiu in cestiunea de natiunalitate, deputatii nostri facura incercãri private d'a se contielege cu serbiu in afacerile besericesci, si astfelu a se presentã dietei cu unu actu de invoiãla, era nu ca parti litiganti (certatõrie) la tribunalulu neamiciloru comuni ai natiunalitatiloru nõstre, care tribunalulu erã voiosu si ridietoriu (precum s'a intemplat si s'a potutu prevedã) cautandu la certe dintre noi, cãci candu se cãrta pastorii se bucura cei ce au de cugetu a luã turm'a. Serbiu inse, din a lorũ parte, n'au voitu se ne precãpa, par' cã inadinsu cercãu scenele uriciõse. Cu tãte acestea venindu treb'a in dieta romanii li opusera multa passivitate; daca inse serbiu nu mai cunoscura apoi neci o si-iãla, sunt scusati deputatii romani cari li-au replicatu, ne mai potendu suferi ca tãcm'a coreligiunarii nostri serbi se fie cei cari ni punu cenusia sub nasu. Romanii scapara din acãsta pusetiunea grea candu spriginindu propunerile regimulu, candu asternendu ale lorũ proprie, si scapara fora a se face de risulu unguiloru pre candu portarea serbiloru dede multu materialu de glume neplacute foiloru ungueresci. Am pusu acestu punctu in onõrea procedurii deputatiloru nostri.

Mãi avemu inse o observatiune carea nu este in stare a face deputatiloru nostri onõrea cuviincioãsa, si adeca: Serbiu, dicea insi cati sunt in dieta, toti asistara si votara, era siepte dintre densii luptau cu energia impunetõria, pre candu dintre romani, dintre 33 de deputatii ce avemu, mai diumetate lipsiã din siedintia, intre acesti abisinti erau multi insi cari se pretinde a trece de mari barbati ai natiunei, era dintre cei de fatia luptara numai: Babesiu, Ales. Mocioni, Borlea, Maniu, Puscariu, S. Poppu ajutati in multe de G. Ioanovicu care sciũ intrebuintiã influintiã sa oficiala in folosulu conatiunãloru sei romani.

Altu obieptu ce cauta se ne intereseze ca romani, este caus'a ovreiloru din Romania precum o desbatu foile straine. Am spusu dintru inceputu parerea nõstra cã unguirii cu aspiratiunile lorũ nu sunt straini acestei cause, si am citatu multe graiuri straine cari intariau presupunerile nõstre. Totu in acãsta direptiune avemu se mãi adaugemu acum informatiunea din „Politik“ de vineri. In acestu organu spune o corespundintia cã emigrãntii unguirii, ajunsu astadi la guvernũ in tiãr'a lorũ, dorescu o resbunare a sup'ã romaniloru de preste Carpati din

simpl'a causa cã nu li-au datu ajutoriulu ce-lu ceruse alta data in contra Austriei; va se dica pentru cã acei romani au fostu mai buni austriaci de catu unguirii a caror'a aliantia o respinsesera.

Fatiaria magiara.

(a) Este o spresiune aspra, o sentintia grea cea pusa in fruntea acestui articulu. Multu am cautatu, dar n'am potutu aflã cuventu mai blandu pentru a inferã cum se cade — portarea stepanitoriloru nostri in multe privintie, sub totu decursulu desbateriloru asupra proieptulu de lege in causele bisericea ortosse.

O corespundintia din Pesta, ce publicaramu in nr. tr. sub (y), ni descrie interesulu si placerea cu care ascultau deputatii magiari lungele apoteose ale deputatiloru serbi pentru privilegiile lorũ si deductiunile destulu de nesfitorie de unu felu de primatu si proteptoratu alu metropoliei serbesci facia cu romanii, — d'alta parte incercãrile unoru magiari de frunte d'a sumutiã si intarità pre deputatii romani contra serbiloru; — datele ce ni venira d'atunci despre continuarea si incheierea acelorũ desbateri — ni spunu, cã a dõua di, joi, la pertraptarea §-lui 2, dd. Borlea si S. Popu, prorumpendu intru infruntari si respingeri aspre si satirice facia cu apucaturile serbiloru, ce nu le mai poteau suferi, dd. magiari cu aplause petrecura acestu spectaculu — precum se vede, lorũ pre doritu, incatu — dupa opiniunea õmeniloru seriosi ar fi fostu pre multu hohotu si pentru o casa de comedia. Eca dovãda invederata cum place magiariloru ca se se mance romanii cu serbiu; cum serbiu nusi precepu si punu paciintia nõstra la proba; eca dovãda cã cei ce se manca, li facu mare placere. Si apoi — cum se numimũ noi acãsta urita portare a stepanitoriloru nostri? si — cum se ni-o splicãmu, decatu cã — este fatiaria si atientesce ure si frecari intre compatrioti! —

Mergemu mai de parte. La §. 3 emendamentulu serbiloru cuprindea siese indreptari si integiri ale testulu legii. Babesiu le specificã si splicã acestea un'a cate un'a — limpede si luminatu, si romanii si serbiu le spriginira toti cu tãta energiã; d'alta parte magiarii combatura cu cevasi argumente *numai dõue* dintre ele, era privatu chiaru si unii corifei reconoscãra cã cele lalte sunt pre bune si au a fi primite: totusi la votare se scolarã toti binisioru pentru testulu orginaru si prin urmare respinserã tãte punctele emendamentulu, va se dica si cele *recombatute!* Ce va se dica acãst'a? Reutate, sãu — fatiaria?!

La §. 5 serbiu facuserã unu emendamentu in carele verisera pre patriarculu lorũ, unu titlu, ce-lu decretara intr'o adunare de poporu la 1848 — in contra magiariloru si pre care monarculu lu dede „ad personam“ si metropolitulu serbescu de astadi. Tendintia serbiloru erã invederata, adeca d'a inarticulã si perenã acestu titlu si d'a-si asecurã prin trensulu unu felu de primatu fatia cu metropoli'a romana. Magiarii afara de dieta injurau si respingeau acãsta apucatura indreptata si contra lorũ si contra romaniloru; in siedintia de vineri — tacura si *primira* emendamentulu serbiloru cu totu cu patriarcatulu lorũ. Pentru ce? Pentru cã e — contra bisericea ordose in generalu si contra metropoliei romane in specialu. Cu unu cuventu, erãsi o — fatiaria.

La §. 8, celu pocitu, din partea re-

gimulu s'au facutu felu de felu de incercãri d'a induplecã pe romani a se invoiã la o cale si procedura judecatorãscã macar si scurta. Romanii erã plecati a primã Tabl'a rãgia ca prim'a, era septemviratulu ca ultim'a instantia, dar cu procedura scurta si fora amenare pentru causele comunelor mestecate. Dr. Maniu facũ unu emendamentu corespunditoriu; ministrulu cultelorũ b. Eötvös se dechiarã pentru acestu emendamentu; dlu Deák Ferencz — promitea emendamentu si mai favorabile, dar promitea cã-lu va face in cursulu discusiunei. Asiã e; se scõla Deák in mediloculu discusiuniloru, tiene o cuventare lunga, respica si constatãza cã — causele de cari e vorb'a nu se potu judecã si decide prin forurile ordinarie si dupa procedur'a comuna, cãci sunt de natura fõrte intetitoria; era candu in fine si-citesce emendamentulu, ai nostri se pomenescu cã d. Deák propune — inca odata incercarea de impacatiune amicabile cu serbiu apoi — *delegarea prin Maiestate a unu tribunulu ordenariu si inca dõue instantie apelative!* Va se dica o procedura lunga si complicata, chiar precum au dorit'o serbiu cei ce se afla in posesoriu. Si cas'a intrãga, afara de cati-va deputatii romani — aplaudã si primã! — Ce e acãst'a, daca nu fatiaria?

Dar d'aristic'a magiara si magiarõna merse si mai de parte si reportã publiculu seu cumca propunerea lui Deák toti au primit'o cu entusiasmu, numai Babesiu si Miletits, acesti ultraisti nu. Ast'a e o — mentiuna; cãci nici Dr. Maniu, ma nici chiaru ministrulu nu-si revocãserã propunerile; era dintre deputatii romani mai nici unulu nu s'a scõlatu pentru emendamentulu lui Deák, desã d. Vladu dechiarãse cã-lu primisce cu unu felu de adausu; dar d. Vladu credemu cã se va fi cãitu si pentru acea dechiaratiune.

La §. 9 pre care ministrulu Eötvös l'a adausu mai tardũ sub cuventulu ca se molcomãscã ingrigirile greciloru, si pre carele Babesiu doriã a-lu formulã asiã, in catu prin trensulu se fie scutiiti in drepturile lorũ bisericesci si romanii ce sunt sãu vor remanã sub ierarchi'a serbesca, si serbiu ce dõra ar remane sub ierarchi'a romana, — magiarii sub desbateru si prin d'aristic'a lorũ esira cu adeveratulu scopu pre fatia; spuserã adeca cã vorb'a e — nu de romani si nu de serbi, ba nici de grecii cei adeverati, ci de acele elemente ortodose, cari nu mai vorbescu sãu cu timpulu voru *incetã* a vorbi alta limba de catu limb'a magiara si pentru cari deci ar dorã stepanitorii a creiã o astu-felu de autonomia, prin carea se pãta fi paralitate si incurcate si ce'a a romaniloru si ce'a a serbiloru. Cine citesce pre „Hazánk“ sãu pe „Pester Lloyd“ de dominec'a trecuta, nu pãte a nu observã spiritulu acãst'a ce se manifestã din acestu incidinte fatia cu ierarchi'a romana si serba.

Preste totu, sãrtea legi pentru causele dreptu-credinciosiloru — in cas'a reprezentativa a dietei Ungariei a fostu fõrte trista, desbateru a decursu sub impresiunea unu sgomotu si unei confusiuni rare; cate-va drepturi, ce nu ni se poteau denegã, ni se inarticularã cu multe greutati si multerstringeri sãu reserve; cateva usurari ce castigãserãmu prin decisiunile sinodulu din Carlovetiũ si prin Resolutiunile maiestaticẽ — ni se luara; la totu punctulu, unde erã vorb'a despre unu progresu, unu castigu adeveratu, intimpinãramu opusetiune si chiar fatiaria din partea domniloru ma-

giari; arciepiscolulu si metropolitulu romanu ni se atacã si vatemã grin serbulu Stoiacskovits de repetite ori, chiar si pre temeiu unoru acte scõse din secretele sinodulu episcopescu. In scurtu: este pre anevioia a spune, daca prin legea ce se primã in cas'a reprezentantiloru — am castigatu, ori am perditu mai multu?! Ce credemu si potemu spune cu securitate e, cã va depinde multu de la loialitatea si liberalismulu ministeriulu intru esecutarea ei.

De la diet'a Ungariei.

(=) *Siedintia din 8 maiu a casei reprezentantiloru.*

Presiedinte: C. Szentiványi; notariu: M. Dimitrie vits.

Se cõtesce si autentica protocolulu siedintiei trecute. Presiedintele insciintieãza petitiunile incurse; Szontágh preda casei o petitiune a orasiulu B. Gyarmata, in care cas'a e rogata a mediloof regularea sistemii conventulu (cehului) industriariloru. Gorove pune pe mës'a casei dõue proiepte, unulu in caus'a tratatulu de comerciu ce se va incheiã cu Germani'a si Prusi'a, altulu in caus'a tratatulu de navigatiune ce se va incheiã cu Angli'a; rãga cas'a a le desbato si a le primã.

Csengery referinteles deputatiunei regnicolare emise in caus'a deslegãrii referintiloru publico-judicee intre Ungari'a si regatulu triunitu, cõtesce insciintieãza comisiunei, despre obieptele pertraptate in prim'a siedintia a ambeiloru deputatiuni. Din raportu se vede cã deputatiunile s'au ocupatu numai de obiepte referitorie la infintiãrea calei ferate intre Fiume si Ungari'a inferiãra, era alte obiepte au remasu pentru mai tardũ.

La ordinea dilei e votarea sup'ã §. 3 din proieptulu pentru afacerile greco-orientãloru, care s'a desbatutu in siedintia de ieri.

Dr. Alesandru Mocioni, basandũ-se pe statutule casei, pretinde ca nainte de a se votã sup'ã §-lui acãst'a, se se iee in considerãre modificatiunile diferite recomandate, in urmarea caror'a impartindu-se §-lu acãst'a in mai multe parti, votarea inca ar trebui indeplinitã amesuratu partiloru acestor'a.

Justh dã numai in casulu acelu dreptu lui A. Mocioni daca nu se va primã modificatiunea comisiunei centrale.

Babesiu si Halász partinescu pe Mocioni. Eötvös e contra. Branovaczky cere ca se se voteze antaiu asupra testulu originalu si apoi a sup'ã modificatiunei propuse de comisiunea centralã. Tisza crede cã nu testulu materialu este celu originalu, ci testulu comisiunei se se considere de originalu, dreptaceã ca s'a se voteze asup'ã cestui din urma, era mãi departe partinesce propunerea lui Mocioni, inse ar dorã ca cei ce voescu impartirea votarii a sup'ã modificatiunei se arete cã cugeta densii mai corespunditoria impartirea acãst'a? — Dimitrie vits imparte votarea in trei parti. — Bonis nu e contra impartirii acesteia daca servese spre liniscirea greco-orientãloru, inse nu crede cã modificatiunea s'ar potã impartã.

Presiedintele inse neasultandu, dupa atate polemii, neci de unulu, neci de altulu, delocu pune la votu §. 3 modificatu de comisiunea centralã, care se si primisce cu maioritate.

Notariulu cõtesce §. 4 din proieptulu ministeriulu. Kacskovits cõtesce schimbãrile propuse de comisiunea centralã la §. acãst'a si in urma se cõtesce si emendamentulu ablegãtiloru serbi.

Stojacskovits desãprãba procedur'a comisiunei centrale, carea a pusu in modificatiunea sa cuventulu „congresu“ intre parentese (ce-lu folosesce natiunea serba de sute de ani) ca õresi-care interpretativu; acãst'a numai indignatiune pãte produce la serbi; densulu partinesce emendamentulu ablegãtiloru serbi.

Bonis precepe temerile acelor'a, cari nu

voiescu a se deslipi de cuventulu „congresu“, in se stilisarea §-lui e asiã de ohiara, catu fie cine pôte fi liniscitu.

Presiedintele pune §-lu acest'a cu modificatiunea abl. serbi la votu, si cas'a lu primesse.

Se cetece §-lu 5.

Nikolits la §-lu acest'a recomanda modificatiunea ablegatorilor serbi; acestia adeca pretindu in emendamentulu loru cã la conchiamarea congresului se se observe usulu vechiu. Pasulu din § schimbatu intru intielesulu acest'a ar sunã: „ministeriulu se incredintieza prin mitropolitulu Carlovietulu si patriarculu serbescu a conchiamã congresu natiunã.“

Ajungendu la §. 6, abl. Puscaru desfasura, intr'o vorbire lunga, dreptatea pretensiunei romanilor ca si congresulu loru se se numesca „natiunã.“

Berzenczey e contra cuventulu „congresu“ din testu, lui i se pare a fi mai bunu cuventulu „sinodu;“ mai face dca cu multa navitate amintire de titulu „vladiculu“ din Bucuresci care se numesce „vladicã romanilor si ungurilor;“ densulu adeca vre se arete indiferentismulu corpulu legelativu magiaru fatia cu titulu a unea sãu altei demnitati besericesci ne-magiare, si ungurii nici candu nu l'au intrebatu cã quo jure si ungurilor?

Sigis. Pap face unu servitiu placutu antevorbitorulu splicandu caus'a cã de ce pãrta episcopulu Bucuresciloru titulu numita.

Ministrulu de culte se invoiesce la primirea atributulu de „natiunã.“ (Aprobari.)

Georgiu Ioanovicu e asidere pentru cuventulu „natiunã.“

Simonyi partinesce testulu ministerialu.

Ales. Csanady (din stang'a estrema) provoca la legile din 48, in cari s'a prochiama egalitatea confesionala; cas'a, dca nu vre se comita neconsecintia, nu pôte de catu a inarticulã si pentru romani cuventulu „natiunã“ inaintea „congresulu“ cu atat'a mai vertosu pentru cã acest'a sa permis si serbiloru. (Aprobari.)

Col. Lazár vre se capaciteze cas'a a orede cã numai serbiloru li compete cuventulu „natiunã“ era nu si romanilor; din causa cã la serbi nu se afla credintiosi si de alta confesiune (strigari: dar bunevatii?) ca intre romani, unde sunt si uniti.

Borlea vorbesce putiene si bune; densulu se mira de antevorbitoru cã cum pôte pasi cu atari argumente in contr'a pretensiunei romanilor dejã primita de intrãg'a casa, au nu vede d. Lazár cã legea in §. acest'a apriatu vorbesce de greco-orientali, si cã asiã aici neci de cum nu potu fi intielesi si unitii?

Dr. Aur. Maniu propune a se inlocufi cuventulu „conchiamã“ din testu, cu „medlocf.“

G. Várady accentuandu necesitatea principala a dá legii o forma catu se pôte mai precisa si ohiara, rãga cas'a a pune cuventulu „religiune“ lange cuventulu „greco-orientali.“ Se primesse.

Presiedintele dupa acest'a ordina votarea si se primesse §. modificatu de comisiunea centrala, cu atributulu „natiunã“ in aintea congresulu (adeca: congresu natiunã).

Avemu de insemnatu cã votarea acest'a s'a intemplat prin scolare si fratii serbi (afora de Trifunatz) toti remasera siediendu.

Urmëza desbaterea §. 7.

La acest'a vorbi mai antaiu Babesiu, densulu partinesce testulu ministerialu, si in acest'a apriatu se se respice detorint'a „cea d'antaita“ a amenduroru congreselor conchiamate.

Eötvös din partesi inca recomanda casei primirea §-lui din proiectulu originalu a ministeriulu.

La votare se primesse si adaugerea propusa de Babesiu.

Se cetece si desbate §. 8. Hic Rhodus! La acest'a se presentara mai multe modificatiuni, dintre cari producemu cele mai insemnate:

Testulu ministerialu era acest'a: „§. 8. Töte pretensiunile ce se vor escã din despartirea celor doue metropolu, in catu nu se vor poté complaná prin contielegere reciprocã, a-tatu cele (pretensiuni) cari atingu metropolu intrãga catu si cele cari atingu diocesele sãu comunitatile besericesci sãu pre individii singurateci, se vor aduce la validitate inaintea unui judetiu ce-lu va delegã ministeriulu justitiei spre scopulu acest'a, de altminte in contr'a otaririloru si judecatiloru acestui judetiu se vor poté folosí töte remediile cate le permite procedur'a civila in alte procese.“

Testulu propusu de comisiunea centrala: §. 8. Töte pretensiunile ce se vor escã din despartirea celor doue metropolu, in catu nu se vor poté complaná prin contielegere reciprocã, atatu cele cari atingu metropolu intrãga catu si cele cari atingu diocesele sãu comunitatile besericesci sãu pre individii singurateci, se vor aduce la validitate inaintea unui judetiu alesu (arbitru) fiindu libere de timbru si tasce, pentru care judetiu fie-care parte va alege cate doi membri, acestia la olalta alegu presiedinte; in casu dca nu s'ar intielege intre sine, tabul'a regesca va numi pe presiedinte, asidere va numi si membri in loculu acelor'a cari in decursu de trei luni n'ar fi alesi sãu ar intardiã in compunerea judetiulu; si in contr'a otaririloru si judecatiloru acestui judetiu — delaturandu töte remediile — apelatiunea se va face numai la tabul'a septemviralã, unde caus'a se va decide extraordinariaminte (fora privire la ordine) pe bas'a dreptatei si ecitatei.“

Testulu propusu de ablegatii serbi: „§. 8. Töte feliurile de pretensiuni ce s'ar poté escã dintru infintierea metropoliei romane, in catu nu s'ar poté complaná prin intielegere intre congrese respective intre parti, se vor aduce la validitate inaintea judetiulu ordinariu, fiindu libere de timbru si de tasce, era in contr'a otariloru si judecatiloru acestui judetiu se vor poté folosí töte acele remediile, cate le permite procedur'a civila in alte procese.“

Propunerea lui Aureliu Maniu deputatu din Fagetu: „§. 8. Töte feliurile de pretensiuni

ce se nascu din despartirea metropoliei romane, si a numo cele ce atingu metropolu intrãga sãu singuratecele diocese, in catu nu se vor poté complaná prin contielegerea ce se va incercã in amendöte congresele venitörie, se vor aduce la validitate naintea unui senatu de siepte membri ce-lu va compune tabul'a regesca din sinulu seu, fiindu libere de timbru si tasce, era pretensiunile cari atingu comunitatile besericesci sãu döra pre singuratecii individii, se vina delocu naintea numitulu senatu. In contra otaririloru si judecatiloru acestui judetiu se va face apelatiune (cu delaturarea tuturoru altoru remediile) numai la tabul'a septemviralã, unde se va decide extraordinariaminte pe bas'a dreptatei si ecitatei.“

Propunerea lui Franciscu Deák deputatu din Pesta: „§. 8. Töte pretensiunile escate din despartirea numiteloru doue metropolu, in catu nu s'ar poté complaná prin contielegere reciprocã, atatu cele cari atingu metropolu intrãga catu si pe diocese sãu pe comunitatile besericesci sãu pe individii singurateci, se vor aduce la validitate — fora timbru si tasce — naintea unui judetiu regulatu ce-lu va delegã Maiestatea Sa pre langa contrasemnarea ministeriulu respectivu. — La acest'a procedurã, se sustiene numai apelatiunea cu döte grade, delaturandu töte cele alte remediile.“

Stefanu Branovácsky pretinde nainte de töte nisce corectiuni stilistice si apoi se intörce cu töta poterea oratorica in contr'a modificatiunei de la comisiunea centrala, care e atatu de periculösa pentru „beati possidentes“; densulu crede cã judecatorii alesi, partinindu pe alegatori, la aducerea sentintiei nu pôte fi vorb'a de dreptate. — In fine dechiarandu cã densulu nu cunöscö ecitate in cestiunile acesteã, recomanda casei propunerea abl. serbi.

Ministrulu de culte br. Eötvös arãta antevorbitorulu cã cestiunile acesteã atatu de importante neci-de-catu nu se potu deslegã dupa principiile constitutionale pe cale administrativa, ci aici e lipsa de arbitriu. Lipsa unui arbitriu o motivãza oratorulu cu urmatörielle:

1) Este chiar intru interesulu tierii, ca cestiunile acesteã se nu se amane cu anii nedeslegate, ci se se aduca catu mai cuvendu in evidintia.

2) Se nu se aplicö la cestiunile acesteã procedur'a sumaria, fora de neci o apelata ca nu cumva prin o procedurã prö grabita se se vate interesele actorulu sãu acusatulu.

Din causele acesteã a tinentu ministeriulu de mai corespondiatoriu arbitriulu, si nu judecatoriulu ordinariu. Cãci — dice vorbitorulu — fiindu sedri'a comitatensa judetiu ordinariu, aici sunt ambe parti prin individii de ai sei reprezentate si asiã lesne s'ar poté nasce conflicte. Din causele acesteã ministeriulu n'a propusu judetiu ordinariu, ci judetiu delegatu. (Aprobari.)

Halász partinesce propunerea sa propria.

Aur. Maniu inca apera intr'o vorbire lunga propunerea sa. (Vorbirea se va publicã.)

Franc. Deák e convinsu cã nici o parte

nu voiesc ca deslegarea cestiuniloru acestora se intardã lungu timpu, cãci in casulu acest'a nu sta asiom'a vechia cã qui habet tempus habet vitam. E intrebare inse, cã cine se fie judecatoriulu? Densulu nu tiene judetiulu ordinariu de executabilu, temendu-se cã de vor fi atate procese cate comune si atate judetie cate comune, lesne vor poté diferi in principie si sentintie; acest'a inse nu iërta justitiã. Densulu vede pentru cestiunile acesteã numai döte cã: *Compromisulu si delegatiunea*. Compromisulu nu-lu recomanda, ci recomanda delegatiunea. Cine inse se delega? Diet'a? Densulu dice cã in casulu acest'a anevioia se va poté sustiené apelat'a, pentru cã diet'a anevioia sufere judecatoriulu mai naltu de catu dens'a. Asiã-dara remane cã Maiestatea Sa se delega si doresce se delega judetiu permanentu pe langa contrasemnarea ministrulu respectivu. Ce se atinge de procedurã, densulu crede cã döte apelate sunt mai corespondiatorie, deci recomanda propunerea sa (si-o cetece. Aclamatuni.)

Al. Vladu e törte multiamitu de propunerea lui Deák, ar dorí numai se se dica cã au se se pertrateze extraordinariu.

Sv. Miletits din principiu nu pôte primi propunerea lui Deák pentru cã nu l'a imputeritu. Nimene se renuncie la calea ordinarie judecatorësca pentru drepturi private. Si dca unu individiu nu pôte renuncia, cu atat'a mai vertosu nu pôte o metropolia.

Mai multi ablegatii abdicu de cuventu.

Babesiu nu e multiamitu in töte cu propunerea lui Deák; si-desfasura motivele (vorbirea va urmã.)

La votare se respingu töte cele alte propuneri si se primesse alui Deák, cu emendamentulu lui Vladu.

Lui Csanady la fine i mai succese a castigã nisce aplause prin unu atacu aspru in contr'a lui Miletits.

Primindu-se §. 9. fora de modificatiune siedinti'a se finl la 3 ore d. m.

Siedinti'a din 9 maiu a casei reprezentantiloru

(+) In siedinti'a de astadi s'au finitu debaterile a supra proiectulu de lege referitoriu la inarticularea metropoliei romane, si la regularea afaceriloru nostre besericesci fatia cu serbi si cu grecii. Barbatii nostri natiunali dd. Mocioni, Babesiu, Borlea, Maniu, Ioanovicu si Puscaru au luat parte activa la debaterile acesteã legi.

Delocu despre deschiderea siedintiei apucã cuventulu d. deputatu Florianu Vargha, si aminti cã in siedinti'a din 7 maiu s'a decisu, ca epistol'a procurorulu s. corone C. Ráth se se transpuna comisiunei de 10. Dlu Vargha facu atenta cas'a la aceã impregiurã cã depunendu-si Gozsdu mandatulu seu de ablegatu, loculu aceluia nu s'a suplinitu inca in comisiunea de 10. Elu ca romanu, ar dorí ca loculu aceluia era se se suplinesca de unu romanu; cãci acest'a ar pretinde egalitatea si ecitate. C.

FOISIÓRA.

Cei trei frati orfani,

poesia populara romantica, lucrata de pre o poveste.

(Urmare.)

XIII.

Diorile n-zimbirea loru improspetãta
Esu de dupa nöpte si n lume s'arata,
Si cu-alu loru focu ageru de pe ceriu gonescu
Luminsle nöptii, ce de-abie scilipescu;
Pamentulu trasare din somnulu ce sbóra
Si'n sböru parãsesce a dilei hotara.
Adãnc'a tãcere fugö din palatu
Si loqu-i cuprinde egomötu desceptatu.
Eca se deschide pal'a stralucita
Dejunulu se pune, mäs'a-i pregatita.
Si curyundu s'aduna betranii voiosi
Er' loru li urmëza tinerii frumosi;
Gusta din bucate de pre mäs'a plina,
Si cu rãpulu dulce setea si-o alina.
Si cu bucurie betranii privescu
La moscenii tineri, ce n taina sioptescu.
Dar betranu'n urma cu-ai ochi patrunde,
Cumcã'n pieptu la tineri unu secretu s'ascunde,
Dintr'ale loru fetie, si-ale loru sioptiri
Vede cã se misca'n tainice gandiri.
Si cã bunu parinte, se prunsi si iubescu,

Spre densii se ndrãptã si-astfelu li vorbesce:

„Copilasi, ce sörtea dupa legi si randu
V'a unitu in sufletu, v'a unitu in gaudu!
Ce cugete grele ve tulburã'n fatia,
Si de ce le-ascundeti in tainica cetia?
Spuneti-mi voi mie, de ce suferiti,
Spuneti adeverulu, si nu ve sfiiti!“

Astfelu ii intrãba bunulu loru parinte
Cu glasu blandu si dulce si cu dulci cuvinte.
Er' voiniculu falnicu, voinicelu vestitu,
Isi radica glasulu prin scopu intaritu,
Si din ochii ageri riu de lacrimi vërta
Si respunde astfelu cu inima arsa:

„O'imperatu puternicu, parinte iubitu,
Ce mi-ai datu unu nume, nume stralucitu,
Si mi-ai datu unica flöre de la tine
Tronu si-a ta marire, si tieri si-alu teu bine,
Nöca luni sunt asta di de candu m'am pornitu
Si de fratorii mei m'am despartitu;
Doi frati am eu inca remasi din pruncia
Orfani cast minc in nemernicia!
Nöca luni de dile astadi se mplinescu,
De candu ei ca mine pre cã retacescu.
Si prin legatura de frati ne-am legatu,
Si la despartire quyentulu ni-am datu,
Cumcã la necheierea anului ce trece,
Fie-care dintre noi trebui se plece
Indereptu la loculu de unde-am pornitu,
Candu de la olalta tristi ne-am despartitu.
Si-am mai disu cã, dca sörtea s'a ndurã,
Se ne fericesca cu yr'unu daru ceva,
Se mpartim fratescu cu inima blanda,

Cum se mpartiescu fratii cei buni din dobanda.

Deci yöscu de mane la frati se pornescu,
Ca se se mplinesca cuventulu fratiescu!
Si de cumva sörtea li-a fostu dymbitöre,
Si li-a facutu parte dintr'a sa ndurare,
Apoi sarutandu-i i-oiu imbratisã,
Si la voi din cale er' m'oiu inöpnã:
Er' dca se afla precum i-am lasatu
Fora peei unu rãdimu pre pãmentulu latu,
Apoi din noroculu meu li-oiu face parte,
Si-i voiu scöte astfelu din trista loru sörte.
Cãci de catra sörte am fostu partinitu,
Limanu de scapare sörtea mi-a gasitu:
Colindandu prin lume prãn tieri si popöra
Castigat am nume si-o frumösa tierã!
Am spre moscenire tier'a muntiloru,
Ce s'ascunde colo n fumulu noriloru;
Cãci de-o lunga böla, böla durerosã,
L' am scapatu pe orailu din tier'a frumösa,
Din dureri scapať am si pre sötia-sa,
Ce cu densu-avalma amaru patimã.
Facutu-m' au densii fiu si-alu loru urmasiu,
Preste muntii mandri, muntii dragalasi.
Si deci, la ntemplare, asta moscenire
Fratiloru li-oiu dá-o in semnu de iubire.
Aste-su ale nöstre tainice gandiri,
Ce starnescu durerea tristei despartiri.
Fii bunu deci parinte si cu intieptiune,
Dã-ne nöca astadi svaturile-ti bune!“

Ginerele astfelu vorbele-si gatesce,
Er' caruntulu tata astfelu i vorbesce:
„Voiniculu de nume, ginere istetiu,

Cu inima tare, cu sufletu maretiu!
Nu voiu fi eu omulu, ce pedeci ti-ar pune
In lucruri marste, in fãptele bune.
Daca-ti dasi cuventulu trebui se-lu pastradi,
Detoriei tale trebui se urmezii!
Cãci astfelu se cade se fac' unu barbatu,
Candu si-a datu cuventulu si candu s'a legatu;
Numai celu mlațecu si nepunctiosu
Afla nödu si pedeci in lucrulu frumosu.
Catu-i pentru cale, dã-ti-voi spre scutire
Cele mai veteze bratie din ostire,
Dösprece bratie de voinici spetosi,
Voinici lati in piepturi si la muschi vërtoși,
Carii hãtu o tierã, hãtu o lume ntrãga.
Usioru ti-a fi drumulu, calea ti-a fi draga.
Si-ti voiu dá si aurü, si argintu se ai
Pentru cheltuele, ce trebui se dá.
Si cai iuti ca foculu, usjuroi ca ventulu,
Ce nu-i tiene freulu si n' atingu pãmentulu.
Si-armaturi durate din otielu calitu,
Cu manunchiu de aurü, cu verfu-ascutitu;
Arce ntiepenite, sageti ucigãsie,
Ce strapungu si taia vinele vrajmasie.
Dar se-ti fie-aminte se te ntorci curendu,
Est'a-i dorulu nostru, si uniculu gaudu.
Cãci, precum vedi singuru, de lungi ostenele
Imi tremura glasulu si bratiele mele,
Tronulu are lipsa si poporulu meu
De-unu bratiu mai puternicu, bratiu ca bra-
tiulu teu.
Dara, mai cu sãma, gelnic'a-ti sotie
Panã te-i intörce, trist'o totu se fie,

Tisza, inca se alatura parerei lui Vargha; dar nu doreste alegerea delocu a membrului respectiv, nefiindu acest'a la ordinea dilei.

Alegerea se va intempla in siedinti'a de luni. (Strigari: Végsó, Hodosiu.)

Dupa acestea se trece la ordinea dilei, Nyáry face un omdamentu la cunoscut'a modificatiune a ministrului Eötvös, care se referese la garantarea drepturilor grecilor. Acestu emendamentu necorespundindu dorintelor, cu ocaziunea votarii cadid.

Emendamentulu lui Somssich aflá mai multí partinitori; br. Eötvös inca s'a invoitu cu acel'a, si cu ocaziunea votarii se acceptéza. Cuprinsulu lui e urmatoriu: „Credinciosiloru gr. or. cari nu sunt neci serbi neci romani de nationalitate, li se lasa si de acum nainte tote acele drepturi cate le-au esseriatu pana acum'a in regularea nedependinta a afaceriloru loru bisericeii si scolare, in folosirea libera a limbei ritului, precum si in manipulatiunea averiloru bisericesci si fundatiunale“.

D. deputatu V. Babesiu inca fece un emendamentu, care in forte putienu diferese de alui Eötvös, contine urmatoarele: „Credinciosii greci, respective nserbi si neromani ai ambelor metropoli si de acum nainte vor fi sustinuti in tote drepturile ce li competiescu — dupa canónele bisericeii orientale — a supr'a afaceriloru bisericesci, scolare si limbei ritului.“

Babesiu si-motiva modificatiunea cam in urmatoriu modu: Onorata casa! (Se audimul) Nu voiu se abusu de paciinti'a onoratei case lungu timpu, ci voiu se vorbescu la obiectu (Se audimul) Asiu dorí ca se se asecure dreptulu fie-cariu prin legelatiune desi grecii, coreligionarii nostri au venitu numai cu incetulu in tíer'a nóstra, si esistu intr'unu numeru forte ne-insemnatu in patri'a acest'a. Nu sum contra, de a li se dá si loru garantia, cáci numai despre garantia póte fi vorb'a, éra nu despre drepturi, deóráce acestea li le-au datu bisericea (Aprobazi)

Inse déca onorata casa doreste a formulá unu articlu pentru coreligionarii nostri greci, atunci eu asiu dorí ca acel'a se se estinda si asupra acoloru romani, séu dóra serbi, cari se afla sub metropoli'a romana, si respective cea serba; astfelu interpretedi eu modificatiunea mea, carea numai in compunerea ei stilistica diferese de ce'a a dlui ministru Eötvös. Mi-ieu libertate a face atenta onor. casa, cá desi despartirea romaniloru de catra serbi e dejá realitate, totusi se afla mii de romani sub metropoli'a serba, si vice versa, deóráce despartirea perfecta nu e cu potintia, mai alesu in privinti'a minoritatii. Nu asiu dorí ca se se garanteze drepturile cuiu prin atari cuvinte din cari s'ar poté deduce cá si abuserile sunt asecurate. In fine dice cá déca congresulu nu s'ar mestecá in despartirea greciloru de catra serbi si romani, atunci ei au totu dreptulu a se intórce catra legelatiune si regimu, si apoi acest'a are dreptu a dispune, ce acum in casulu subverginte nu se póte inca.

Pentru emendamentulu lui Somssich mai

vorbira Dimitrievits, Militics si Sztoiacskovits care afla cu cale a amintí si despre „fortia“ (?) ierarceii romane fatia cu grecii din Brasiovu Ioanovicu obsérva antevorbitoriulu cá obiectulu acest'a e chiaru sub investigatiune. Cum cutéza dlu Sztoiacskovits a vorbí despre „fortia“ candu sentinti'a judecatoréscá neci nu s'a publicatu; néoi „parut'a fortia“ nu e constatata?

C. Szász ataca modificatiunea lui Babesiu, casí care ar avé o intentiune rea.

Borlea apéra motivele aduse de Babesiu si obsérva lui Szász, cá romanii de sub metropoli'a serba nu sunt intr'unu numeru atomicu, precum se esprimase vorbitoriulu, ci facu unu numeru aprópe de 20.000 Deci ar fi justu, daca drepturile acelea s'ar estinde si peste romanii, cari vor remané si dupa despartire sub metropoli'a serba.

Caus'a ajungé la votu, se primesce propunerea lui Nyáry.

(=) *Siedinti'a din 11 maiu a casei reprezentantiloru.*

La ordinea dilei érá desbaterea proiectulu de lege pentru calea ferata in Ungari'a inferiora.

Hollan in numele regimulu recomanda casei primirea proiectulu. (Semne de aprobare.)

La desbaterea generala l'ataca Gubodi, apoi Aug. Radich care nu-lu tiene capace pentru a-lu luá in desbatere speciala.

Toti cei lalti oratori sunt multiamiti cu proiectulu, precum l'a modificatu comisiunea centrala.

Se pune la votu si proiectulu se primesce de basa pentru desbaterea speciala, care va incepe in siedinti'a venitoria.

Totu in acésta siedintia s'a datu cetire, pentru a treia óra, proiectulu de lege in caus'a bisericeiloru orientale, si s'a primitu.

Se ordina votarea pentru alegerea unui membru in comisiunea de diece, si siedinti'a se finesce.

Cuvéntarea deputatului V. Babesiu

(tinuta in diet'a Ungariei, pentru emendamentulu deputatiloru serbi, facutu la §. 3 din proiectu.)

„Onorata casa! Partinescu emendamentulu colegiloru deputati serbesci in privinti'a §-lui 3 din cestiune, lu partinescu in tota estinderea lui, si aretu motivele mele. (Se audimul)“

Ca se potu motivá de ajunsu fie-care parte din emendamentu, aftu de necesariu a radica si a cantari deosebitu diferentiele intre operatulu regimulu si cel'a alu comisiunei centrale.

Prim'a diferentia, respective modificatiune este ca se se stérge motivarea premergatoria §-lui, va se dica: se se stérge deducerea lui din art' 20 de la 1848. La ast'a nu voiu tiené cu rigóre, cáci nu contine ceva essentialu, si de

ace'a me indestulescu cu motivele spuse de dlu deputatu ce vorbi mai nainte.

A dóua diferentia se cuprinde in ace'a cá emendamentulu propune a se asecurá apriatu si chiaru autonomi'a berericeii greco orientale; acestu felu de asecurare lipsese in proiectulu on. regimu, respective in a comisiunei centrale. Cumca acésta asecurare are aici si locu, si lipsa, — este evidentu, pentru cá ast'a este un'a dintre temele principale a legei presente, si eu n'asiu poté gasi cauza pentru ce s'ar poté impedecá si negá acésta? Deci prin acestu emendamentu paragrafulu la tota intemplanca se completéza, si pentru ace'a-lu partinescu din tota inim'a.

Alu treilea puntu de diferentia este cá colegii nostri serbi au stersu urmatórea puse-tiune: „intre marginile legiloru tierii“ carea o intrepusesse comisiunea centrala. On. comisiunea centrala adeca propune cumca credintiosii bisericeii orientale se fie indreptatiti a-si intemeiá si regulá in modu liberu si — „intre marginile legiloru tierii“ — afacerile loru bisericesci, scolare si fundatiunale. In principu, on. casa! n'am nemica in contra acestor'a. Am spusu la alta ocaziune, si o spunu si acum'a cá nu-mi potu intipuí unu statu in care ar fi permisa ori suferibila o actiune (fie individuala ori a corporatiuniloru) afara de marginile legei statulu. Fie-care statu si respective fie-care regimu are dreptu nedisputabilu, chiar detorintia, a portá grige ca legile statulu precum si conditiunile de existintia ale lui se nu se vate-me de nime. Inse chiar pentru ace'a nu e de lipsa a se inarticulá acésta in lege, la fie-care ocaziune, cu atat'a mai putienu este de lipsa a se inarticulá in legea presenta, pentru cá tocmai in acestu casu prisosese din trei puncte de vedere: antaiu pentru cá chiar in acestu §, intru intielesulu emendamentulu inca, e evidentu cá se sustiene Maj. Sale dreptulu de supraveghiare intru intielesulu constitutiunei; a dóua pentru cá si in decisiunea congresulu, respective a organizatiunei s'a statoritu chiar, respective s'a sustienutu dreptulu pré in. de incuviintiare; a treia pentru cá regimulu insusi e respunsabile, si asié-dara nu poté si de securu neci nu va suferi abusu.

Esiste deci garantia intreita in privinti'a ace'a cumca legile tierii nu vor fi violate prin congrese. De alta parte, on. casa, acea incisiune a comisiunei centrale este semnu chiaru de neincredere fatia cu congresulu gr. oriental, ce'a ce nu poté fi intru interesulu tierii, pentru cá neincrederea dintr'o parte produce éra neincredere in cea lalta parte. Deci-dara, on. casa, se privescu eu din ori-care puntu de vedere intrepusetiunea comisiunei centrale, nu o potu aflá la locu si de lipsa, cu atat'a mai putienu nu, cu catu insusi on. regimu nu o puse-se in motiunea sa. Din aceste cauze demne de consideratiune precum in privinti'a logica asié si politica, partinescu emendamentulu si in acestu puntu.

Alu patrulé puntu de divergintia in emendamentu este astfelu, in catu abié e lipsa

a-lu motivá; in testulu originalu precum si in proiectulu comisiunei centrale nu s'a prevedidutu ori decisu in privintia la ace'a cá cine se conchiame congresulu candu d. e. metropolitulu nu ar poté, fie din ori-care cauza, séu candu scaunulu metropolitulu ar fi vacantu. In asta privintia dara emendamentulu motivéza a se decide cumca in astfelu de casuri conchiamaerea congresulu are se se faca in virtutea regulorlu organizatiunei. Acésta — dupa preceperea mea slaba — nu numai cá e neincungiuratu de lipsa, ci totu odata e o dispusetiune cu scopu, pe care chiar de ace'a nu se póte se nu o springinescu.

Alu cincele puntu de neintielegere se cuprinde in ace'a cá proiectulu conditiuneza ori face se depinda de la incuviintiarea Ma. Sale tote regulele ce compunu congresulu, éra emendamentulu reguléza procedur'a fatia cu ele „intru intielesulu organizatiunei ce are a se stabili in congrese si a se incuviintiá de Maj. Sa“.

In asta privintia indresnescu, on. casa, a servi cu o deslucire pucintelu mai detaiata. (Se audimul.) De cerculu de activitate si de competinti'a congresulu se tienu trei feliiuri de afaceri; adeca antaiu atari cari, de la natur'a lor, sunt a se decide rapede, si la cari neci e de lipsa incuviintiare mai nalta séu cea pré nalta, ba chiar de multe ori neci e posibila; d. e. o otarire in virtutea careia se alege o comisiune si se provede cu instructiune pentru a examiná óre-cari cauze; — a dóua atari cari, de la natur'a lor, sunt a se asterne regimulu, respective ministeriulu de culte numai pentru incunoscintiaro; d. e. atare decisiune in virtutea careia se sistéza nisce parochii de prisosu, — in fine, atari la cari pré in. incuviintiare se recere neincungiuratu, pentru cá invólve interesele mai de aprópe ale statulu, d. e. infiniitarea cutarei sisteme nóue de invetiamentu, ori intemeiarea cutarui episcopatu nou.

Acum dara, on. casa, proiectulu ordinéza ca tote aceste afaceri de natura privata, respective ca decisiunile ori otaririle congresulu, ce se referescu la acestea, se se astérna Maj. Sale spre incuviintiare, ce'a ce tocmai din privintia la natur'a lor neci e cu cale, neci de lipsa, ci de multe ori — neci se poté fara dauna; emendamentulu din contra potesce ca aceste afaceri deosebite se se clasifice dupa natur'a lor in organizatiunea congresulu, si se se stabiléscá in dens'a procedur'a fatia cu ele. Dreptace'a emendamentulu coresponde, la totu casulu, mai bine scopulu, e mai cu scopu, si tocmai de ace'a asiu indrasni a-lu recomandá on. case.

In fine, mai este o propunere in emendamentu, unde se cere a se sterge spresiunea marginitoria, „cele ce se reducu la acestea“ adeca cele ce se reducu la afacerile bisericesci si scolastico carea (spresiune) s'au pusu din partea comisiunei centrale nainte a afaceriloru fundamentali. In acésta privintia inca credu cá emendamentulu este deplinu indreptatitu, pentru cá acea spresiune marginitoria ori restrictiva pe carea neci on. ministeriu nu a primit'o in proiectulu seu, nu numai cá nu e de lipsa, ci — considerandu

Cáci sufletu-i fragedu, gandu si firea sa
Pentru celu ce-o scóse din patim'a grea
Sufere mai multa grige si 'ntristare,
Si neci di noci nópte pace 'n cugetu n'are.
Deci la ea gandese, de ea se te 'nduri,
Si se-ti mesuri timpulu cu-alc ei mesuril!
Ér' tu fíca draga, nu gelí nu plange,
Ci mi te deprinde de pe-acum a 'nvinge
Ori ce suferintia, ce te-ar apasá,
Cáci suferinti multe 'n víctia poti avea;
Ispitele lumii multe-su pre pamentu,
Si-ale loru isvóra feliiurite sunt.
Numai celu ce lupta cu statornicie
Póte 'n urm'a luptei vingatoriu se fie.
Ér' sufletulu móle si clatinaciosu
La 'nceputulu luptei cade durerosu.
Aste tí le 'nsémna, drag'a mea fecióra,
Cáci ele-su o lege santa la popóra!
Aste le pastreza pentru fíii tei,
Si barbati puternici vei face din ei.
Cáci o mama numai de ceriu-i menita,
Ca se aiba 'n cugetu grigea ne-adormita,
Din fíi se radicea feciori si barbati,
Statornici in lupte, puternici in bratiu,
Cu flacara 'n sufletu si 'n inimi cu voia,
Ce-si facu detori'a la timpu de nevoia.
De 'mprotiva, daea e neputinciósa
O mama, ce are atatu de frumósa
Chemare 'mpartia de la Dumnedieu,
Ea-si ingrópa 'n tierna scumpu talantulu seu.
Si de-aici resare sementia stricata,
Sementia gignita, din care s'arata

Sufletele slabe, némuri pecatóse,
Ce 'mpedeca lumea 'n faptele frumóse!“
Astfelu li vorbesce caruntu 'ntieptu
Cu glasu de parinte, de parinte dreptu.
Astfelu intristarea la tineri s'alina,
Tinere-i se pléca si voiósi se 'nchina.
Deci se inóheia mé'sa si vorbele loru,
Si 'ntr'aceste vine in sal' unu fecioru,
Si cu umilintia catra densi se pléca,
Si-ascépta porunca, ce are s'o faca.
Si 'mperatu-i dice: „Du-te fétulu meu
La gradinarie! Spune cam dísu eu,
Se se 'mbrace veselu poenele tote
Cu-asternuturi scumpe, cu scórtie curate,
Éra pe-asternuturi manuchie de flori
Puna-se ca 'n dile de mari serbatori;
Stéguri se se 'mplante pintre drumurele,
Si se se 'ncunune mandrele cijmele;
Cáci adi in gradina avemu se prandimu
Si pana de séra acol'o se fimu!“
Astfelu poruncesce 'mperatulu mare,
Fecioru-i se 'nchina cu-adanca plecarea,
Si din sala ese si la gradinariu
Vestese cuventulu porunciloru mari.
Gradinariulu chiama multii sei supusi
Respanditi la luern, si la tréba pusi.
Si 'ntr'unu césu gradin'a pomposu se 'nvestimenta
Prin verdile tufe passerile canta,
Ici coló cu fala stéguri falsescu,
Si prin falfaire cu ventulu sioptesou.
Pre poeni rotáte, unghiuri si ceire
Florile de véra facu gustu la privire.

Totulu stralucesce, totu-i stralucitu,
Pentru 'n naltii óspeti maretiu pregatitu.
Si-o mé'sa se 'ntinde, si mancári s'asiédia,
Si beuturi scumpe, ce multu desfetéza.
Éca de la curte blandulu domnitoriu
Cu marit'a-i sótia, cu moscenitori
Cobóra 'n gradina; de pre densi luesce
Aurulu si pomp'a, ce-i impodobesce.
Si-o ósta marétia de multi lautari,
(Cum se afla numai la curtile mari),
Li dice din urma cantece frumóse
Ce cu dragu desfétá sufletu dúiose.
Si sub umbra désa de-arbori infrunditi
Mi se punu la mé'sa óspetií sositi.
Ventulu sus prin frundie usiurelu sioptesce,
Sunetulu de strune de desub vorbesce,
Éra de prin straturi senulu floriloru
Respandesce 'n aeru mirosulu de doru.
Astfelu se incepe prandiulu care tiene
Totu decursulu dilei, nópteá pana vino.
Inse dupre timpulu celu de desfetari
Vine-adesce céssulu tristeloru dureri.
Astfelu dupa diu'a calda si senina
Ce-aurise lumea cu dalb'a-i lumina
Se radic' unu nouu de apa 'ncarcatu
Si 'ntuneca ceriulu si pamentu 'nda'
Astfelu si 'mperatulu se patrunde 'n urma
De-o 'ntristare-adanca, ce inim'a-i curma;
Si deci-si radica fati'a cátra ceriu,
Cátra carmuirea nalteloru puteri,
Se 'nchina si dice: „O tu, ce pamentulu
Si ceriulu de-asupra diregi cu cuventulu,

Si faci de se misca dupa voi'a ta
O vecinica lume si vícti'a din ea!
Eu m'am rugatu tie in dilele grele
Si-ai auditu glasulu plangeriloru mele,
Si din gur'a mortii o fióre mi-ai scosu,
Ce 'n patulu durerei gemea durerosu;
Si i-ai datu unu mire cu bratiu cu potere,
Ca se-i fie radimu, scutu si mangaiere.
Ét' aceste dóue sufletu-au juratu
Si pe vecinicie vecinicu s'au legatu,
Se pazésca legea porunciloru tale,
Si se 'nnainteze pe-a dreptatii cale.
O, pazesce-i Dómne, precum i-ai ziditu,
Si li-ai croitu sórtéa si i-ai intrunitu.
Si cu catu li-i céssulu celu de despartire
Mai dúiosu mai gélníou, fora liniscire,
Cu-atat'a mai dulce mai mangaitoriu,
Fa, se fie clip'a 'ntalnirii loru!“
Astfelu 'mperatulu díce si se 'nchina,
Tinere-lu ascúta, si plangu si suspina.
Astfelu trece diu'a mandrei serbatori,
Nópteá-si respandesce velulu fumatoriu.
Tainicele umbre din pesceri secrete
Capetele-si naltia cu negrele plete,
Si prin lume sbóra, si 'n sboru ingrozescu,
Sufletele slabe, daca le 'ntalnescu.
Si maritii óspeti se scóla si lasa
A floriloru lume, gradin'a frumósa,
Si 'n palatu se sue, si cadu biruiti
De somnulu ce prinde pre cei ostentiti.
(Va urmá.)
V. Bumbacu.

intielesulu ei bilateralu — pôte fi si daunosa. Nesmintitu, sub administratiunea congresului nu stau numai institutele curatu bisericesci si scolare, ci totu felulu de alte institute filantropice, precum d. e. in Carlovétu cast in Sibiu tipografiile metropolitane stau si trebuie se stee; si asié acele doue cuvinte marginitorie sunt intr'adeveru capabile pentru dubietati si conturbati; din care cauza era-si trebuie se partinescu emendamentulu.

Deci din aceste cause aretate, on. casa! partinescu din cea mai buna convingere si recomandandu a se primi intregu emendamentulu dloru deputati serbi, facutu la §. 3.

Aradu in maiu.

(Congregatiunea comitatensa din bu-n'a acést'a) avu unu caracteru interesantu fatia cu constelatiunea politica a partiteloru, dar mai cu sêma fatia cu romanimea acestui comitatu, carea a datu si la acést'a ocaziune cele mai eclatante dovedi atatu despre exercitiulu parlamentariu si cunoscuti'a lëgiloru, catu si despre sentiulu si capacitatea constitutiunala, sciindu a profesá liberalismulu celu mai curatu, precum nu face neci una alta partita din tiéra, cari tôte au liberalismulu numai pre buze dar nu in spiretu neci la inima.

In adunarea de la 15 l. c. fiindu comiteles supr. bolnavu, presidiu vicecomiteles primariu. Se cetira nainte de tôte rapôrtele autoritatiloru comitatense despre aptivitatea dirigatiloru, starea sanitaria, securitatea publica, conspectulu statisticu etc. Dupa acést'a se trecu in fuga peste disciplin'a dirigatiloru de la cartea funduala.

Veni pe tapetu caus'a notariloru comunali, si se decise cu unanimitate ca in venitoriu numai acei individi se póta fi alesi de notari, cari vor face essamenulu notarialu cu succesu indestulitoriu, spre care scopu se si emise o comisiune essaminatoriá sub presiedinti'a dlui S. Popoviciu v. comite alu doile, constatatoriá din urmatorii membri: L. Ionescu, Török Gábor, Ioane Suciú, Tabajdi Dániel, Ioane Moldovanu, Bánhidý Béla, Decsy János. — Recomandu teneriloru nostri cari sunt calificati si dorescu se ocupe posturi notariale se grabéscu a-si dá petitiunile pentru terminu.

Urméza publicarea legiloru santu-nate. Georgiu Ebesfalvi propune a se face adresa catra ministeriu, ca in venitoriu se se trimita testulu legiloru de publicatu si in limb'a romanésca. Acést'a propunere (dupa o desbatere ru atatu de langa pre catu de incordata) se primesce. Aci nu potu retacé ceroustanti'a ce se ivesce purure de cate ori se atinge cestiunea de nationalitate (precum prè nimeritu o spuse d. jude cercualu D. Nicóra) adeva magiarii indaru bucina liberalismu caci in fapte sunt contrari libertatei, „indaru ascundu mati'a in sacu, cà i se vedu ghiarele“ la ce d. Kopcsányi fece o buna alusiune cumea ungurii in multe privintie sunt mai avari de catu amicii lui Bach. Pentru propunerea numita au vorbitu toti romanii, desclinitu d. I. P. Desseanu, dintre magiari Br. Simonyi, Biró, Kopcsányi etc; in contra, ca

totdeun'a, dd: Glacé Béla, Török Gábor, Dezsó Adam etc.

Se ceti raportulu comisiunei emise pentru esoperarea licentiei d'a sustiené in Aradu unu liceu din fundatiunea Bibiciana si se facu cunoscuta promisiunea favorabila de la loculu prè naltu.

Acum d. Ioane Popoviciu-Desseanu insinua o motiune de sine statatoriá in privint'i a alegerii notariloru si judiloru comunali, cu dorint'a ca in siedint'i'a de mane se se puna la desbatere. Se primesce, si cu atat'a siedint'i'a se fini la 1¼ ora d. m.

Siedint'i'a din 16 aprile, o deschide comiteles supremu. Nainte de tôte vine autentificarea protocolulu siedintii trecute, ce dede ansa la o desbatere fórte infocata, anume la cetirea pasagiului decisiunii de ieri in privint'i a publicarii legiloru, caci protocolulu dice cumca se va face adresa la ministeriu ca se trimita legile romanése pentru archivu, pre candu decisiunea a fostu ca se se trimita spre acelu scopu, spre care se trimitu si cele magiare, adevca spre publicare. — I. P. Desseanu combate testulu protocolulu caci scopulu desbaterei de ieri n'a potutu fi punerea legiloru romanesci in archivu, bagu-séma de nutrementu molieloru si sióreciloru, ci scopulu a fostu a incorporá principiulu de egalitate natiunala. Totu in acestu intielesu vorbira dd: Ionescu, Ebesfalvi, Ratiu, Mironé Romanu si toti cei de fatia, éra dintre magiari: Br. Simonyi, Biró, Kopcsányi, Bánhidý Béla. In contra, cei indatinati: Glacé, Varyasy, Török, Dezsó & Comp. Se pune la votare si romanii cadu devinsi cu 27 de voturi. Aci nu potu trece cu vederea nepasarea unoru membri comitatensi romanii, cari astadi paresira desbaterile, in numeru de 28 insi, nainte de autentificarea protocolulu, si asié in lips'a loru noi trebui se cademu. Daca barbatii nostri, membri ai comitetulu, cugeta numai de parada la congregatiuni, daca densi atribuescu numai atat'a importantia misiunii in catu nu sunt in stare macaru doue — trei zile a resiste intereselor personalii, atunci trebuie se concedemu cá sórtéa amara ce ne apésa o meritámu caci insine o tragemu a supra-ne cu voi'a nóstra. Daca se va repeti acestu pecatu in contr'a natiunalitatei romanesci, atunci vom esá in publicitate cu o lista de nume a tuturor celor'a cari au paresitu congregatiunea, au lipsitu de la postul la care ii comandá interesulu romanesc.

Dupa votare se trece la ordinea dilei: motiunea dlui I. P. Desseanu in privint'i a alegerii libere a judiloru si notariloru comunali, conformu principiulu si pe bas'a reprezentantiei poporulu cum ceru legile democratice din 1848 si cu delaturarea usului de candidatiune. Oratorulu arata cumca in privint'i a acestei cause legelatiunea n'a despusu, éra dreptulu de candidare a domniloru de pamentu a incetatu in sensulu legiloru din 1848, deci reprezentanti'a comitatulu e ohiamata a despu. Privesece acést'a cestiune pentru comitatu si poporu de fórte urgint'a si ponderosa; si esprime speranti'a cá la deslegarea ei congregatiunea va purcede din punctu de vedere democraticu. Amintesce cá in comitatulu acest'a si sub provisoriu a fostu indatinata alegerea libe-

ra, cu atat'a mai vertosu spéra acést'a acum'a sub constitatiune. Recomanda primirea motiunei. — Szöke Károly (deákistu) recunósce ponderositatea, e de parerea antevorbitorulu, inse propune se se dee unei comisiuni pentru opiniune.

Aci se escá o disputa fórte aspra, cá ére se se iee delocu la desbatere motiunea dlui Desseanu séu se se dee comisiunei. In fine cu 92 voturi in contra 55 se primi propunerea lui Szöke ca se se dee comisiunei. Nu potu retacé discursulu lui Kopcsányi in caus'a acést'a, carele combatu cu tóta agerimea pre conationalii sei, dicendu, cá ce voiesce maioritatea se nu se mai pomenésca a dá comisiunei, adevca a pune ad calendas graecas.

Aci potu spune cá partit'a asiá-numita alui Deák fórte bine s'a disciplinatu sub conducerea lui Szöke, caci acest'a propune, Tavaszai motivéza, cei lalti apoi mai cá potu tacé, si de se vedu in majoritate apoi i-audi strigandu: aid' la votu. Inse vai de durabilitatea acelei invingeri ce s'a castigatu fora de argumente fundate. Aci éra si éra si numai indiferentismulu barbatiloru nostri e caus'a; se te miri de cei ce siedu in provincie, mai necazu ti-e de cei ce siedu aci in locu in cetate, si dintre acestia 7 insi au lipsitu, a caror'a nume asta data le crutiámu. Dómne! candu se vor desceptá aceste inime din apatia. *)

Tergulu de Viena.

Preturiile negotialoru sunt stabile, ici colé putiena schimbare, deci nu le mai reproducemu.

(Burs'a de grâu si de farina in 9. l. c.) Astadi fu fórte putiena pofta de a cumpérá cereale, si daca in strainetate nu s'ar fi urcatu preturiile, ale nóstre ar fi trebuitu se scada si mai tare, trecerea tuturoru cerealeloru a fostu fórte neinsemnata, preturiile loru au scadiutu, mai vertosu alu graului a scadiutu cu cu 15—20 cr. mai josu ca in septeman'a trecuta. Fiindu ast'a ce e mai momentosu in bursa, nu dámu de astadata reportu mai largu,

In piat'i'a viteloru s'au adusu spre jungiari 2623 capete de vita, tragiau la cantariu 530—680 de £. Au trecut din ele 1614 capete, pretiulu: 27—28 fl. 50 cr. de cent. 155—190 fl. de capu. — Vietiei au fostu peste 3500, 20—28 cr. de £, miei peste 1400 6—12 fl. o parchia. Oi peste 500, 16—23 cr. £. Pvrçi vre o 500 mersiavi, 21—34 cr. de £, 850 de cei grasi 27—29 cr. de £.

De la Bucuresci primimu:

Teatru romanescu.

Reprezentantii romanesci.

date de

D. M. PASCALY

unulu dintre cei mai mari artisti ai Romaniei, primulu tragicu, primulu comicu

*) Ni place a incheiá articolele in fie-care numeru, ca se nu ustanimú atentiunea cetitorulu. Daca la cele literarie suntemu siliti a face cate unu: „va urmá“, este dupa natur'a si continutu loru. Urmarirea incunjurámu in articolele politice, si mai tare la corespondintie, deci rogámu pre toti dd. corespondinti se binevoiesca — in catu li lérta cercoustantiele — a ni trimita deodata tôte cate se potu referi la unulu acél'a-si obiectu. Red.

de caracteru alu Teatrulu Romanu, impreuna cu Dna Mat. Pascaly primu rolu de drama si comedie si cu cei mai distinsi artisti romani, vor dá cateva reprezentatii romane in tôte orasiile de peste Carpati.

Idei'a acést'a artistica, renumirea unui asemene artistu, frumseti'a pieselorulu culese de la Teatrele cele mai mari ale statelor civilisate promitu publiculu serate delicióse si artistiloru romani imbratsiarea ce spéra ca artisti si ca romani.

In lun'a lui maiu vor incepe caletori'a care va fi la: Brasiovu, Sibiuu, Lugosiu, Temisiora, Aradu, Oradea-Mare, Mehadia (báile), Pesta Viena.

Cursurile din 11 maiu, 1868 n. sér'a.

(dupa aretare oficiale.)

	bani	marf.
Imprumutele de stat:		
Cele cu 5% in val. austr.	58-15	58-25
„ „ contributiunali	57-25	57-35
„ „ noue in argint	68-50	69-—
Cele in argint d. 1865 (in 500 franci) ..	77-—	78-—
Cele natiunali cu 5% (jan.)	62-80	62-90
„ metalice cu 5%	56-10	56-20
„ „ „ maiu—nov.	62-90	57-10
„ „ 4½% „	50-—	50-25
„ „ 4% „	44-25	44-75
„ „ 3% „	33-25	33-50
Efekte de loteria:		
Sortile de stat din 1864	84-85	85-—
„ „ 1860½ in cele intregu ..	80-80	80-90
„ „ ½ separata	90-40	90-25
„ „ 4% din 1864	75-25	75-75
„ „ din 1859, ½	174-50	175-—
„ bancel de credit	130-75	131-—
„ societ. vapor. dunarene cu 4% ..	93-—	93-50
„ imprum. princ. Eszterházy à 40 fl. ..	141-—	143-—
„ „ Salm	33-75	34-25
„ cont. Palfy	25-75	26-25
„ princ. Clary	27-50	28-50
„ cont. St. Genois	23-75	24-25
„ princ. Windischgrätz à 20 ..	17-50	18-50
„ cont. Waldstein	21-—	22-—
„ „ Keglevich	13-25	13-75
Obligatiuni desarscinate de pamentu:		
Cele din Ungaria	73-50	74-50
„ Banatul tem.	72-75	73-25
„ Bucovina	65-—	65-50
„ Transilvania	66-50	70-—
Actiuni:		
A bancel natiunali	695-—	696-—
„ de credit	182-80	183-—
„ „ „	596-—	598-—
„ „ „	130-25	130-50
A societatei vapor. dunar.	497-—	498-—
„ „ Lloydulu	222-—	224-—
A drumulu ferat de nord	181-50	182-—
„ „ „ stat	258-50	258-70
„ „ „ apus (Elisabeth) ..	146-50	147-—
„ „ „ sud	172-80	173-20
„ „ „ langa Tisza	147-—	147-—
„ „ „ Lemberg-Csernowitz ..	172-—	172-50
Bani:		
Galbenii imperatesci	5-57	5-58
Napoleon'ori	9-38	9-34
Friedrichs'ori	9-68	9-75
Suverenii engl.	11-70	11-75
Imperialii rusesci	9-60	9-65
Argentulu	114-60	114-75
Concursu		

La notariatulu Comunelor Mandrucu si Ciciriu, ottulu Aradu, este lipsa de unu scrietoriu de nationalitate romana, preceptu in afacerile notariale, versatu in limb'a romana si magiara. Salariulu, la luna 12 fl. v. a. vriptu, cortelu liberu. — Doritoriulu se se adresede catra subscrisulu.

{1—3}

Paulu Milovanu, m. p. not. com.

Cantarie decimale cu garantia pentru 5 ani

in patru coltiuri, de feru, esaminate si timbrate den partea c. r. oficiu pentu autentificarea mesuriloru (Cantarie decimale cu podulu in patru coltiuri)

se afla totu de un'a pentru urmatóriele pretiuri tare moderate:

Pôte suportá cantariulu: 1 2 3 5 10 15 20 25 30 40 50 cten.

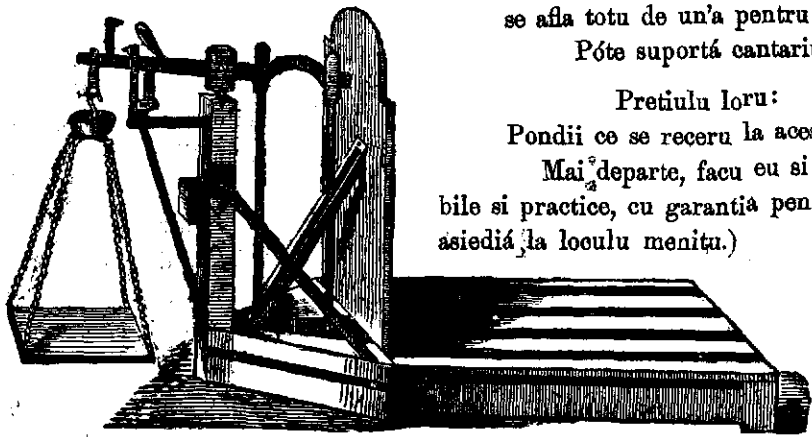
Pretiulu loru: fl. 18 21 25 35 45 55 70 80 90 100 110

Pondii ce se receru la aceste cantarie i liferezu eu pentru pretiuri tare estine.

Mai departe, facu eu si am totu deun'a la dispostione cantarie balanceatorié, cari suntu tare durabile si practice, cu garantia pentru 5 ani, pe ele, asiediandu-le ori unde, se pôte cantari. (Deci nu se receru a le asiediá la loculu meniçu.)

Potu suportá: 2 4 10 20 30 40 60 80 £

Pretiulu fl. 9 12 16 22 26 30 35 40

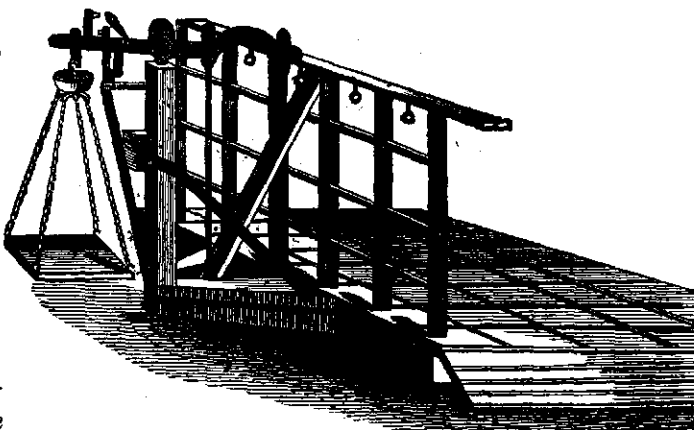
Cantariulu decimalu cu podu in patru coltiuri

Mai departe facu eu si am depositu de cantarie pentru vite cu parietu spre a cantari pe ele boi, vaci, porci, vitiei, oi, facute den feru fauritu, esaminate si timbrate de c. r. oficiu pentu autent. mesuriloru in Viena, cu garantia pentru diece ani.

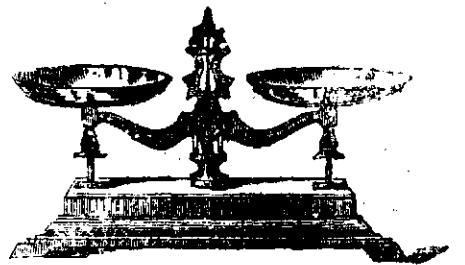
Potu suportá: 15 20 25 cent.

Pretiulu 100 120 150 cu totu cu pondii ce se receru.

Procurarile din provincia se efectueza urgente trimitiendu-se pretiulu séu cu recipere posterióra de la posta.

Cantariulu pentru vite

Cantariulu balanceatoriu

In fine facu cantarie centesimale cu podu, esaminate, spre a cantari pe ele trasuri incarcate, din feru batutu, cu garantia pentru 19 ani.

Potu suportá: 50 60 70 80 100 150 200 de cent.

Pretiulu fl. 350 400 450 500 550 600 750

Depositulu capitalu: Orasiu, Singerstrasse 10, in Viena.

Fabrie'a: V. Griesgasse 32 si Hundsthurmerstrasse 89.

L. Buganyi,
fabricantulu de cantarie si pondi.